

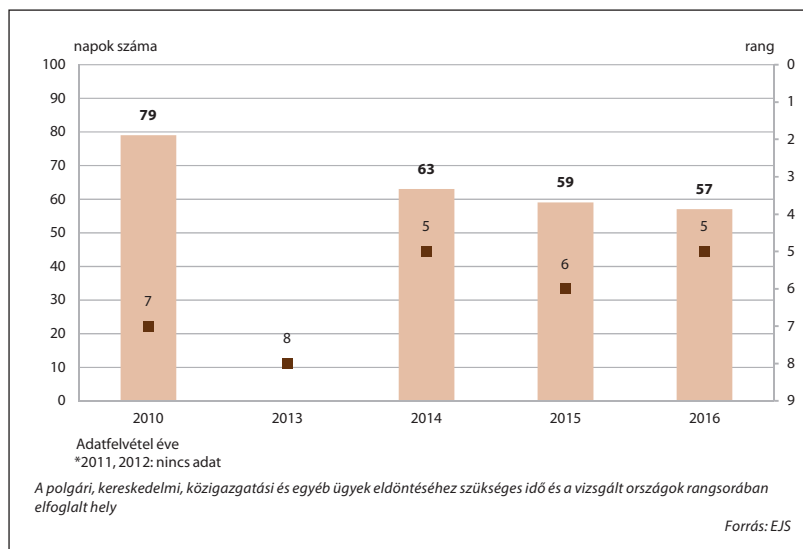
B.3.5. Az elsőfokú bírósági ügyek eldöntéséhez szükséges idő

A korábbi *Jó Állam Jelentésekben* e helyett az indikátor helyett egy olyan mutató szerepelt, amely a két éven túl befejezett, elhúzódó, elsőfokú polgári peres eljárások arányát mutatta az adott évben befejezett összes elsőfokú járási és törvényszéki polgári peres ügy számához képest. A korábbi mutató tehát egy abszolút módon értelmezhető számot jelölt meg. Ezt az indikátort idén, a 2018-as *Jelentésben* megváltoztattuk, mostantól Magyarország az Európai Unió igazságügyi eredménytábláján (*EU Justice Scoreboard*) évről évre elfoglalt helyezéseiből képezzük egy indikátort. Meglátásunk szerint ugyanis fontos(abb) ennek a mutatószámnak a figyelembe vétele, mert a tagállamok

között verseny van a gyorsabb igazságszolgáltatásért, ezzel a mutatószámmal ugyanis nem a konkrét eljárási időt mérjük (mint korábban), hanem egy rangsorbeli helyet, vagyis azt, hogy hol állunk ebben a rangsorban, ami tehát nemcsak versenyképességi, hanem egyfajta jogbiztonsági verseny is. Ez az indikátor tehát – a korábbi belső indikátor helyett – már egy európai uniós felmérés adatain alapul, az uniós eredménytábla „A polgári, kereskedelmi, közigazgatási és egyéb ügyek eldöntéséhez szükséges idő (első fok/napokban)” elnevezésű rangsorát vettük alapul.

Az eljárás hossza az igazságügyi eredménytáblán azt a becsült időtartamot jelzi (napokban), amely alatt a bíróság elsőfokú határozatot hoz egy ügyben. Ezt úgy számolják ki, hogy az adott év végén a le nem zárt ügyek számát elosztják a lezárt ügyek számával, és az eredményt megszorozzák 365-tel (nap). (Az eljárások hossza, a befejezési arány és a folyamatban lévő ügyek száma a CEPEJ által meghatározott standard mutatók.)¹ Az adatok az elsőfokú eljárásokra vonatkoznak, az eredménytáblán a 2010-es, a 2013-as, a 2014-es, 2015-ös és 2016-os adatok láthatók – amennyiben rendelkezésre állnak. (Az éveket úgy határozták meg, hogy az ötéves távlat megmaradjon a 2010-es kiindulási alappal, ugyanakkor ne zsúfolódjanak túl a számok. A 2012-es év a CEPEJ jelentésében található.)

Az, hogy a tagállamok milyen eljárási időket produkálnak, egyfajta jogbiztonsági, és ezáltal versenyképességi elemként is megjelenik az Európai Unióban. Ha sikerül a többi tagállamhoz képest jó eredményeket és előkelő helyezéseket elérnünk, akkor hazánkat nemcsak üzleti, hanem sok más

egyéb szempontból is versenyképesebbnek, helyzetünket pedig kedvezőbbnek ítélik.

A korábbi jelentésekben alkalmazott arányszám szintén a bírósági ügyek eljárási idejét próbálta megragadni, mostantól viszont – a mutatóváltás eredményeként – a külső, hazánktól független, uniós eredménytábla alapján számított rangsorhely már a nemzetközi összehasonlítást is lehetővé teszi.

Az indikátorunkat képező, a polgári, kereskedelmi, közigazgatási és egyéb ügyek eldöntéséhez szükséges idő (első fok/nap) alapján kialakított rangsorban az EU 28 tagállamából az elmúlt években a következő helyezéseket foglalta el Magyarország: 2016-ban az 5., 2015-ben a 6. helyen szerepelt a vizsgált 23 országból (5-nél nincs adat); 2014-ben az 5. helyen a vizsgált 24 országból (4-nél nincs adat); 2013-ban pedig a 8. helyen a vizsgált 25 országból (3-nál nincs adat). 2011-ben és 2012-ben Magyarországról nem állt rendelkezésre adat, ezért nem kerülünk be az az évi rangsorba. A 2010-es első eredménytáblán ez a mutatószám nem szerepelt, csak „A nem büntetőügyek eldöntéséhez szükséges idő (napokban)” alapján számították ki az egyes országok rangsorhelyeit (a nem büntetőügyek körébe a polgári és gazdasági jogi ügyek, a végrehajtási ügyek, az ingatlan-nyilvántartási ügyek, a cégbírósági ügyek és a közigazgatási ügyek tartoznak). Hazánk akkor a 7. helyen szerepelt a vizsgált 25 országból (2 országnál nem állt rendelkezésre adat).

Ezek alapján megállapítható, hogy 2013-tól Magyarország a polgári, kereskedelmi, közigazgatási és egyéb ügyek eldöntéséhez szükséges idő alapján az európai uniós összehasonlításban végig az élmezőnyben, az első harmadban, az 5–8. közötti rangsorhelyeken szerepelt (megelőzve például Hollandiát és Franciaországot), és akár 2013-at, akár 2015-öt tekintjük bázisévnek, 2016-ra és 2017-re mindkét bázisévhez képest javult hazánk helyezése.

¹ Forrás: www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/evaluation/default_en.asp (a letöltés időpontja: 2018. 06. 21.)

A bírósági ügyek eldöntéséhez szükséges idő alapján hazánk az EU-tagállamok élmezőnyébe tartozik, rangsorbeli helyezésünk folyamatosan javuló tendenciát mutat.